

ΕΞΩΠΟΛΙΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ 1994 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ

Ν. Γ. ΠΕΝΤΖΙΚΗΣ: Σχέσεις της ψηφιαζόμενης με την προσευχή • ΤΑ-
ΤΙΑΝΑ ΓΡΙΤΣΗ-ΜΙΛΛΙΕΣ: Τεράτων γόνοι • ΘΑΝΑΣΗΣ ΤΖΟΥ-
ΛΗΣ: Εννέα ποιήματα • ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ ΠΙΤΤΑΣ: Οι κατοίκους •

ΕΚΤΩΡ ΚΑΚΝΑΒΑΤΟΣ: Στιγμιότυπο οντογένεσης • ΜΠΟΓΚΟΜΙΑ
ΝΤΖΟΥΖΕΛ: Ένα ποίημα για τη ΝΙΚΗ Σαμοθράκης • ΜΠΙΛΥ ΒΕ-
ΜΗ: Έξι ποιήματα • ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΟΥΓΚΟΥΛΟΣ: Σαπφώ • ΓΙΩΡ-
ΓΟΣ ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ: Σεράγεβο '94 • ΕΛΕΝΗ ΣΚΑΒΔΗ: Στα κούτσου-
ρα • ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ: Ονόματα μόνο • ΧΑΡΗΣ Θ.
ΤΖΟΥΛΗΣ: Ποιήματα • Ν. Μ. ΒΑΞΕΒΑΝΙΔΗΣ: Η παραμεθόριος στο
κορμί μας • ΧΡΟΝΙΚΑ: Μελίνα η αγέρωχη ελληνίδα - Χρόνης Αηδο-
νίδης - Ψυχιατρικές κινητές μονάδες

ΤΕΛΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΣΤΙΓΜΙΟΤΥΠΟ ΟΝΤΟΓΕΝΕΣΗΣ

Μούσκεμα του ιδρώτα
ώρα τώρα πάλευε να βγει
έξω απ' τη μάζα του
ότι τό'φερε γύρα ριγωτά αιλουροειδές
το όνομα

Αντιστεκότανε στον ονοματισμό του
αντιστεκόταν μη το ευνουχίσουνε
μη γίνει άφαντο κι αναζητούμενο
πίσω από'να όνομα
μη καταντήσει σημαινόμενο
ανάπηρο
να το φροντίζει κάποια λέξη.

Σαπφώ
πάρθενον αδύφωνον
(εννέα ποιήματα)
μετάφραση: Θανάσης Β. Κούγκουλος

Στη Μαρία

I

Ποιό κορίτσι του χωριού
στήνει παγίδες στο μυαλό μου
κοπέλα του χωραφιού
ντυμένη στο δέρμα
που τρέμει
να σηκώσει το φουστανάκι της
βαθιά
πέρα από τη φτέρνα

τίς δ' αγροίωτις θέλγει νόον
αγροίωτιν επεμμένα σπόλαν
οικ επισταμένα τα βράκε' έλκην επί τών σφύρων;

II

Σε βελουδένιου
κοριτσιού
τα στηθάκια
να πέφτεις
τη νύχτα

δαύοις απάλας ετάρας εν στήθεσιν

III

Το νερό ψυχρό
βγάζει ήχους πουλιών
μέσα στα κλαδιά της μηλιάς
και ύπνος σκοτεινός
στάζει

όταν τα φύλλα
παίζουν τραμπάλα

αμφί δ' ύδωρ
ψύχρον κελάδει δι' ύσθων
μαλίνων, αιθυσσομένων δέ φύλλων
κόμα κατάρρει

IV

Κορίτσι
με τη φωνή της ποίησης
το λεπτό κορμί
τα μάτια μέλι
ο έρωτας τρέχει
στ' όνειρο πρόσωπό σου
κι η Αφροδίτη
σου 'ταξε
τον κόσμο

(Συνδυασμός δύο αποσπασμάτων)
πάρθενον αδύφωνον
σοί χάριεν μέν είδος, όππατα δ
μέλλιχ', έρος δ' έπ' ιμέρωι κέχυται προσώπωι
τετίμακ' έξοχά σ' Αφροδίτα

V

Πεθαμένη
θα βρεθείς
ύστερα κανένα
μνημόσυνο για σένα
γυναίκα
ούτε ένα ρόδο της Πιερίας
στο κορμί σου
μόνο λησμονημένη
στο δωμάτιο του θανάτου
θα γυρνάς
μέσα σε μαύρους νεκρούς
ιπτάμενη

καθάνοισα δέ κείση ουδέ ποτα μναοσύνα σέθεν

έσσει ουδέ ποκ' ύστερον' ου γάρ πεδέχης βρόδων
των εκ Πιερίας' αλλ' αφάνης καν Αίδα δόμωι
φουτάσης πεδ' αμαύρων νεκύων εκπεποταμένα

VI

Γεμάτο
βγήκε
το φεγγάρι
κι οι κοπέλες
προσκύνησαν
την άγια πέτρα

πλήρης μέν εφάινετ' α σελάννα
αι δ' ως περι βώμον εστάθησαν

VII

Όπως ο υάκινθος
του βουνού
που οι ποιμένες
σπάνε με τα πόδια
έπεσε κάτω
το κόκκινο λουλουδι

οίαν τάν υάκινθον εν ωρεισι ποιμένες άνδρες
πόσσι καταστειβοισι, χάμαι δέ τε πόρφυρον άνθος

VIII

Έπιασε πάλι ψύχρα
μέσα τους
και πέταξαν
τα φτερά
οι κοπέλες

ταίσι δ' αυ ψύχρος μέν έγεντο θύμος
πάρ δ' ίεισι τά πτέρα

IX

Ο Εομής
 μπήκε στ' όνειρό μου
 εγώ του είπα
 Κύριε τελείωσα
 δε γελώ, δεν τραγουδώ
 δε νιώθω το χρήμα
 μόνο ένας πυρετός με κατέχει
 να πεθάνω
 να δω τις δροσερές
 με τούς λωτούς
 όχθες του θανάτου

Ερ-

μας γ' είσηλθ' επ' ονοίρατός μ'· έγω δέ
 είπον· Ω δέσποτ' έπιαν ολώλαμεν·
 ου μά γάρ μάκαιραν έγωγ'
 ούδεν' άδομ' έπερθ' άγαν έτ' όλβω,
 καθάνην δ' ήμερός τις έχει με και
 λωτίνοις δροσέντας όχ-
 θους ίδην Αχέροντος

Σημείωση του μεταφραστή:

Η μεταφραστική δοκιμή εννέα αποσπασμάτων της Σαπφούς έγινε μέσα στον πυρετό μιας αναγνωστικής επαφής, ερωτικής θα την έλεγα, με τον ποιητικό λόγο της συμπατριώτισσας του Οδ. Ελύτη. Και η απόπειρα αυτή επιθυμεί να λειτουργήσει εντελώς ποιητικά: δηλαδή να σκύψει στον κόσμο της Σαπφούς, μακριά από το ανατομικό νυστέρι της κλασικής φιλολογίας και να συναντήσει το ποίημα αποδεσμευμένο από τον τρόμο του παρελθόντος χρόνου.

Ευχαριστώ τους καθηγητές Μιχάλη Μερακλή και Θανάση Τζούλη που διάβασαν το χειρόγραφο της μετάφρασης.

Σημείωση του εκδότη:

Η έλλειψη πολυτονικού στα πρωτότυπα χωρία οφείλεται σε αδυναμία του τυπογραφείου.